

Skolekorpset 100 år – side 4-5
Saxofabrikken i Etterstadgata 6 - side 6-7
Skismøring i Pottemakerhuset – side 12-13

VÅLERENGA HISTORIELAG - vi tar vare på fortiden for fremtiden

nr. 4 - 2020
23. årgang

MER GAMMELT ENN NYTT

Medlemsmøte 26. januar – side 17

Årsmøte 9. mars

GOD JUL!

Annerledesåret 2020

Da vi gikk inn i dette året, var det få av oss som hadde hørt om korona-viruset. At dette skulle få så store følger for oss alle, var det vel ingen som kunne ane.

I historielaget fikk vi gjennomført vårt første medlemsmøte med Leif Gjerland i januar og årsmøtet i mars. De andre arrangementene våre ble dessverre utsatt. Vi er likevel stolte av at 4 medlemsblader og 2021-utgaven av kalenderen har kommet ut. Selv i en tid hvor det nesten er håpløst å arrangere kulturarrangementer, har det tross alt vært noen som er blitt gjennomført på Vålerenga. Vi nevner Østkantteaterets pubteater på vertshuset, utdelingen av Tippenprisen og filmanseringen av Neste kamp ved stadion, og ikke for å glemme sommerens utekonserter i Etterstadgata 4.

Ellers har året vært preget av at Vålerenga er populært på andre måter. Store utbyggingsprosjekter står nærmest i kø, og alle vil, hvis de blir realiserte, medføre store forandringer for denne bydelen som vi er så glade i. Det er i øyeblikket for tidlig å si noe om disse blir noe av, og når de i så fall blir satt i gang. Kanskje vi i 2021 får en del politiske beslutninger i rådhuset, og da er det spennende hva som er viktigst for politikerne som vi har valgt til å styre byen. Blir det en stor grad av fortetning med store boligkomplekser på bekostning av arbeidsplasser og gammel verneverdig bebyggelse? Vi tenker da spesielt på Etterstadgata 2, 4 og 6, Østerdalsgata 1 og Opplandsgata 2. Blir det støy og økt togtrafikk uten tunnel på bekostning av bokvalitet og –miljø og riving av Vålerengas eldste bebyggelse? Her tenker vi på "Hylla" i Enebakkveien og alle som bor i nærheten av jernbanen. Historielaget har engasjert seg i disse sakene ved å stille opp i møter med utbyggere og å sende inn svar på høringer. Byrådet og bydelsutvalget ønsker medvirkning fra lokalmiljøet, og vi har sammen med bl.a. Vålerenga vel gitt tydelige

tilbakemeldinger om hvilken utvikling vi ønsker. Vi vil ha en bydel hvor det er trivelig å bo, og hvor vår lokalhistorie og identitet fortsatt har betydning for utviklinga. Så gjenstår det å se om våre folkevalgte tar hensyn til det arbeidet vi legger ned for å påvirke disse prosessene.

Det er vanskelig å planlegge noe for neste år, men vi bør ha som mål at vi gjennomfører medlemsmøter, bydelsvandring og fotoutstilling. Heldigvis har Karin Arnesen sagt seg villig til å holde foredraget som er blitt flyttet på 3 ganger, "Fattig og rik på Vålerenga". Vi prøver oss med første medlemsmøte tirsdag 26. januar, så får vi se om det blir mulig. Johnny Vaagas bydelsvandring om "Trikken på Vålerenga" ble også utsatt på ubestemt tid. Vi forsøker oss igjen tirsdag 8. juni med dette arrangementet. Fotoutstillinga ble forskjøvet i år, men vi har så mye fint å vise fram både av bilder og gjenstander, at vi håper det i 2021 blir mulig å gjennomføre denne. Årsmøtet er satt opp til 9. mars, og her kommer det egen innkalling.

Da vil jeg på vegne av styret få ønske dere alle riktig god jul. Ta vare på hverandre.

Forside: Julestemning ved Vålerenga skole.
I 2020 feiret skolen 125-årsjubileum.
Foto: Bjørn Granlund.

Vålerengens skole, ca 1910.

Skolen startet sin virksomhet 19. april 1895 med 1263 elever. Bygningene er tegnet av arkitekt Paul Due og murmester Thune var entreprenør. Selve åpningen av den nye skolen fant sted 18. oktober 1895. Antall klasserom ble økt fra 29 til 32 innen skolen sto ferdig. Skolegården var delt i to med gjerde. Flest elever hadde trolig skolen i 1911. Da huset skolen 1538 barn.

Foto: Magnus Knutsen Bjørke.

Vålerenga skoles musikkorps 100 år

Av Ingvild Høvik Kiland

Det fantes korps på Vålerenga før også. Det første guttemusikkorps ved Vålerenga skole ble stiftet av William (Johnsen) Farre i 1908. Farre stiftet flere skolekorps rundt i Oslo. Men dette korps spilte stort sett på 17. mai. Under 1. verdenskrig var det vanskelig å få tak i instrumenter og korpsset besto etter hvert kun av noen få musikanter fra forskjellige skoler.

Da Vålerenga skole skulle feire 25-årsjubileum, gikk lærer Johan Myhre til rektor og sa: «Vi kan ikke ha sånt blanna-korps på Vål'enga. Vi må ha et skikkelig korps.» Det var rektor enig i. Slik ble Vålerenga skoles guttemusikkorps stiftet - den 19. januar 1920. Det var kun gutter som fikk bli med, og det ble avholdt opptaksprøver. Nesten 40 gutter fikk bli med i korpsset da de startet opp.

I begynnelsen øvde de 3 dager i uka, deretter 4 og 5. Til slutt øvde de hver dag. Øvelsene foregikk utendørs, med fullt av tilskuere. Både naboer og skolekamerater fulgte med.

Dirigent Myhre mente også at korpsset måtte ha uniformer. Han hadde blitt inspirert av et korps ute i Bærum, og dermed ble det sydd uniformer til alle musikanter. Hvite bukser med blå striper, blå jakker og gardelue med dusk. Dermed marsjerte Vålerenga skoles guttemusikkorps som eneste korps i full uniform i barnetoget på 17. mai i 1920.

Ved slottet ble korpsset trukket til side for å spille under slottsbalkongen for Kong Haakon, dronning Maud og lille kronprins Olav, istedenfor selveste divisonsmusikken.

De kongelige var begeistret over disse småguttene som var så flinke til å spille, og musikanter var ikke rent lite stolte de heller.

20- og 30-tallet

På 20- og 30-tallet dro korpsset på mange turneer og avholdt mange konserter rundt om i landet. Ofte var de innlosjert privat. En av musikanter fortalte senere: «Jeg havnet hos en familie som drev frukt- og tobakksbutikk hvor jeg fikk skinkesteik, frukt og sjokolade, mens kameratene fikk sild og poteter. Jeg fikk også sove i dundyne. Det hadde jeg aldri gjort hjemme på Vål'enga.»

I 1928 fikk korpsset en fane fra dameklubben. Den viser guden Heimdal som blåser i hornet for å skremme bort onde vetter. Men fanen var tung og vanskelig å bære i vinden. En av musikanter som ofte bar fanen, hadde klagd på dette hjemme. Han ønsket seg en ny fane.

Dessverre så døde denne gutten ganske ung. Men foreldrene hans husket på dette ønsket. De ga derfor den nye sykkelens hans til utlodning. Det kom inn mye penger, men det gjensto et betydelig beløp. Guttens foreldre ga da det resterende beløpet, slik at korpsset fikk en ny fane. Derfor sto det også et merke på stangen til den nye fanen - Kjell Johannessen. Til minne om musikanten og fanebæreren Kjell.

Ved overrekkelsen av fanen ble det uttalt et håp om at «det alltid i Vålerenga skoles guttemusikkorps må stå en tett, sterk fylking om merkestangen, og at det alltid må finnes sterke viljer og unge, kraftige armer som evner å bære merket høyt».

40-, 50- og 60-tallet

Under krigen var ikke driftsvilkårene så gode for korpsset. Tyskerne hadde okkupert skolen og det var vanskelig å få øvelsetider som passet også de eldre musikanter. Men utover 50- og 60-tallet ble det bedre. Da dro korpsset på mange utenlandsturer, som til

Nederland, Tyskland og Østerrike. I 1967 spilte korpsset konsert i Danmark for hele 12.000 publikummere. På korpsturen til England i 1968 deltok korpsset til og med på tv-opptak for BBC.

Vålerenga skoles guttemusikkorps var også svært gode til å marsjere. I 1966 satte kretsen opp en vandreplankett i marsjering. Vålerenga tok 1. napp samme år og fikk den til odel og eie allerede 3 år senere.

70-tallet

På 70-tallet var det Rolf Myhre som dirigerte korpsset, og i 1975 fikk endelig jentene bli med. Da ble navnet endret til Vålerenga skoles musikkorps. Men dirigent Myhre sa klart ifra om at korpsset var et marsjkorps, så om jentene skulle bli med, måtte de gå i bukser slik at det ikke så rotete ut under marsjering. Det er nok mange korpsjenter som under flaggheising en kjølig 17. mai morgen, har vært glad for den beslutningen.

Vålerenga skoles musikkorps var et av de beste korpsene på denne tiden, og vant mange musikkkonkurranser. Flere av pokalene finner du i dag i utstillingsskapene på skolen.

Skolen etablerte på den tiden pingpongbord i alle etasjene, som fritidstiltak for elevene. Dirigent Myhre fortalte at dette tiltaket konkurrerte med musikk, og gikk utover rekrutteringen. I dag opplever nok korpsset konkurranse fra mer enn ping-pong, med både idrett og sosiale medier som TIK TOK.

80-tallet

Etter å ha spart i mange år, dro korpsset på turné til USA i 1980. Da flyet landet var konsertene allerede utsolgt. De oppholdt seg et par dager på hvert sted, og amerikanerne «omtrent sloss» for å få innlosjere korpsset. Noen familier tok

seg til og med fri fra jobben, for å følge etter korpsbussen fra sted til sted. Denne gangen hadde korpsset med en egen rekke med paradetrommer som gikk foran når de marsjerte.

Da Vålerenga kirke brant i 1979, tok det også fyr i taket på skolen. Dirigenten, musikanter og foreldre bar uniformer og utstyr ned fra de øverste etasjene. Heldigvis gikk ikke noe av korpssets ting tapt i brannen. Den nye kirka sto klar allerede fem år etter, men minnene om flammene gjorde inntrykk på musikanter utover 80-tallet. Også i dag er «Vålerenga kjerke» en del av korpssets repertoar.

90-tallet

Etter jubileumskonserter og -turen til Mallorca i 1990, mistet korpsset mange medlemmer. Det var kun 12 musikanter igjen. Av disse var det 3 søskenpar, slik at det var heller ikke så mange foreldre igjen til å drive korpsset. Dermed ble det satt i gang et enormt rekrutteringsarbeid, som senere ble kalt Vålerengs-modellen. Igen var det nær tilknytning mellom skolen og skolekorpsset, da Max Mankowitz som var dirigent på den tiden, også var lærer på Vålerenga skole. Sammen med korpsleder, Tommy Merg, ble det opprettet musikkverksted (blokkfloytekurs) i samarbeid med skolefritidsordningen. I høstsemesteret deltok elevene (rundt 50 stk.) på blokkfloytekurs. Etter jul ble de automatisk påmeldt notekurs, og utover våren fikk de tilbud om å melde seg inn i korpsset og marsjere som aspiranter i uniform på 17. mai. Over sommeren fikk de utdelt instrumenter, og musikkverkstedet ble en suksess. Antallet korpsmedlemmer økte betraktelig.

Da jubileumsturen i påsken 1995 gikk til Zimbabwe, var det 50 små og store som dro av gårde. Korpsset hadde hentet inn ekstra slagverkstøtte, siden turen gikk til «trommenes rike», så da musikanter fra Vålerenga skoles musikkorps marsjerte gjennom den svarte bydelen Makokoba i Bulawayo, var det til vill jubel og dans fra tilskuere som flokket seg langs veien. Det var jubel og dans, og konserten ble avholdt i selveste Stanley hall.

Det ble også tid til en tur til Victoria falls, hvor musikanter ble innkvartert i små hytter. Da musikanter sto og ventet på fordeling av hyttene, ble en svart kobra observert krypende ut fra den ene hytta. Den hveste mot dem før den forsvant. Da måtte lederne gå gjennom alle hyttene, ligge på alle fire og se under sengene, før de turte å legge seg. Men under hver dør var det en sprekk. Morgen etter ble musikanter vekket brått av en invasjon av apekatter som kom inn i leiren (rundt 50 stykk). Apekattene lette gjennom søppelkassene etter noe å spise. Det var litt av en opplevelse.

Vi fant dette bildet i historielagets arkiv. Kan det være skolens aller første korps?

Daværende sokneprest Bekken mente at dyrene også var Guds skaperverk og ønsket å holde en dyregudstjeneste i Vålerenga Kirke - en takkegudstjeneste for verdens dyr, hvor man kunne ta med seg kjæledyret sitt. Det syntes dirigenten Max var så artig at han fikk kona til å lage plakater. Folk møtte opp med både hunder og kanarifugler. Da pressen kom for å dekke begivenheten, storspilte korpsset konsert foran kirka med plakater hvor det sto: «Vi støtter presten».

2000-tallet

Fra 2002 tok Eline Bangor over som dirigent, og korpsset deltok på kretsstevner og dro på seminarer og korpsturer.

Til jubileet i 2010 fikk korpsset nye uniformer, og jubileumsturen gikk til Sopot i Polen. Noen av de som deltok da, er de eldste i korpsset i dag. Det som man husker best fra alle korpsturene er, foruten konserter - alle kveldene med kortspill. Det er ikke få timer som har blitt brukt til å spille kompliserte kortspill som «bartalk». Mulig navnet er navnet Bartók, etter den ungarske komponisten? Uansett er det et kortspill hvor man finner opp reglene underveis og må huske hvilke regler de før deg har bestemt - et kortspill som fremmer både fantasi og hukommelse. Det er dette det handler om i korpsset - samhold hvor alle får være med.

Korpsset har gjennom årene spilt i både sol og regn. Noen husker kretsstevnet på Manglerud i 2013, som regnet helt bort. Andre husker julegrantenninger hvor den ene instrumentgruppen etter den andre måtte stoppe å spille fordi klaffene frøs fast, til slutt var ikke korpsset lenger «spilledyktig».

Antall musikanter har gått opp og ned gjennom de hundre årene. Noen har vært med lenge i korpsset, og andre kortere

tid. Etter å ha vært en del av Vålerenga skoles musikkorps, går veien videre. Noen musikanter spiller aldri mer. Andre småspiller for venner og familie, eller kun for seg selv. Noen musikanter fortsetter i veterankorpsset - Vålerenga janitsjar, som ble opprettet til 75. årsjubileet og i år fyller 25 år. Andre satser på musikken, som trompetisten Tine Thing Helseth som også spilte i skolekorpsset. Det er mange barn og unge som gjennom disse 100 årene har spilt et instrument i Vålerenga skoles musikkorps, og enda flere som har hatt gleden av å nyte toner og trommevirveler en tidlig vårdag på Vålerenga.

Vi gratulerer Vålerenga skoles musikkorps med 100-årsjubileet og håper på nye 100 år med Vål'enga for full musikk!

Korpssets dirigenter gjennom tidene

Her ser dere en oversikt over korpssets dirigenter gjennom disse 100 årene.

Johan Myhre 1920 -34 og 1937 - 46
H. Schikora 1934 - 35
Pete Iwers 1935 - 37
Adler Clasén 1946 - 57
Leif Larsen 1958 - 59
Bjarne Hansen 1959 - 62
Kjell Hagen 1962 - 64
Ivar Thorstensen 1964 - 70
Håkon Stødle 1970 - 71
Rolf Myhre 1971 - 80
Hasse Ørjbø 1980 - 81
Rolf Myhre 1981 - 82
Gunnar Grov 1982 - 84
Thorbjørn Lunde 1984 - 86
Øyvind Hage 1986 - 87
Max Mankowitz 1987 - 01
Wenche Helseth 2001 - 02
Eline Bangor 2002 - 17
Ida Skjeppestad V2014
Nora Fogge Skjørbotten 2017- (permisjon)
Hilde Marie Holsen H 2020

Saxofabrikken i Etterstadgata 6 / del 2

Saxo patentsofaer og -divaner

av Ole Peter Nordby

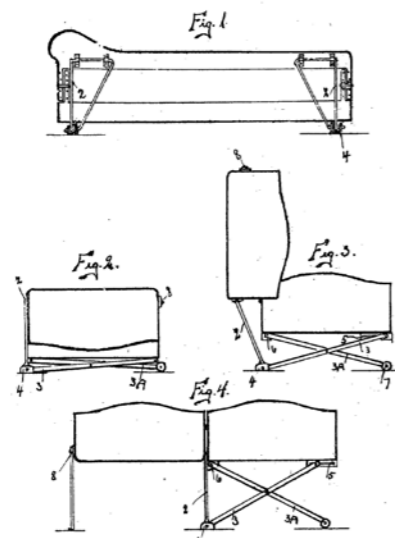
I snekkermester Hans Kristian Nordbys møbelverksted utvikler han og hans sønner etter hvert evnen til å håndtere mange ulike materialer i produksjonen, tre, metall, ulike stoppering og tekstiler. Patentsofaer blir med tiden en vesentlig del av produksjonen, på fabrikkens arbeides det tidlig og sent med å finne nye og finurlige måter å skjule en seng i en sofa på. Den eldste sønnen Birger er en drivende kraft i dette arbeidet. Han leder senere arbeidet på fabrikkens, og han overtar også eiendommen Etterstadgata 6 fra sin mor Gina 31. desember 1935. I følge kjøpekontrakten av 19. desember, var kjøpesummen kr. 42 000, hvorav kr. 11 000 ble betalt kontant.

Fabrikkens tar seg med tiden opp, får mange ansatte – på det meste opp til 50-55 arbeidere og funksjonærer – og en omfattende produksjon fordelt på flere ulike adresser. Viktig i denne sammenheng var eiendommen Brynsberget i Østensjøveien 17. Hva lages så på fabrikkens? Saxo-divanen – eller i det minste deler av denne – så etter alt å dømme det første dagens lys i Etterstadgata 6. Den er mulig at den kom i flere ulike versjoner gjennom årene, men mange kan i så fall ha vært bygd over samme lest, slik den er beskrevet i patent nr. 48890, godkjent 19.1.1931. Patentet er også utarbeidet av Birger, som allerede har hatt sin egen virksomhet registrert siden 1929.

På Birger Nordbys brevpapir, i det minste slik det var i bruk i 1933, er patentet helt klart assosiert med varemerket Saxo, og det er grunn til å tro at nettopp patent 48890 var noe av grunnlaget for at betegnelsen Saxofabrikken fulgte bedriften i den påfølgende perioden på nærmere 30 år.

Patentet skulle løse et problem som begrenset utbredelsen og salget av sovesofaer. Dette problemet beskrives slik i patentet: "En ulempe ved dobbeltdivaner består i, at disse i sammenslått stilling blir for høye og i utslått stilling har liggeflater som er i for liten høide over gulvet." Birger har utviklet en innretning som løser denne ulempen.

Denne ulempen undgås ifølge oppfinnelsen derved at der mellom de to sammenhengsløse enkeltdivaner, som tilsammen utgjør dobbeltdivanen, er anordnet en mekanisme av en sådan art, at den utsvingbare overdivan ved utsvingningen overfører under styring av denne mekanisme en løftebevegelse til underdivanen. Derved vil den siste sammen med begge enkeltdivaners hengsel heves opp til en viss høide, hvorav følger at begge divaner får en dertil svarende større høide i utslått stilling. Begge liggeflater kan få omtrent normal sengehøide, og i sammenslått stilling får dobbeltdivanen normal sittehøide.

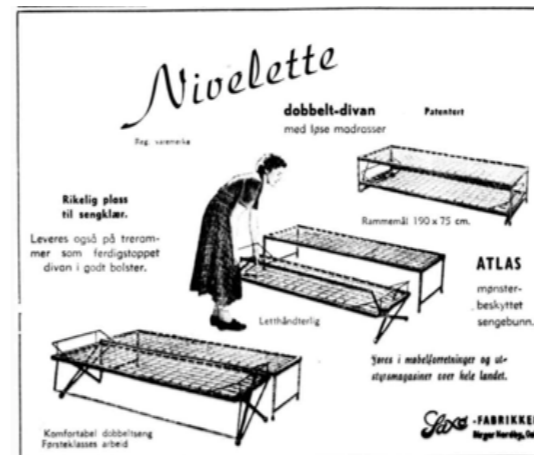
Da Norsk Folkemuseum flyttet bygården i Wessels gate 15 ut til Bygdøy, valgte de å møblere en stue i en av leilighetene i gården med en sofa fra Saxofabrikken. Anskaffelsen fikk dekning i en artikkel i Aftenposten i forbindelse med omtalen av at Wessels gate 15 skal bli gjenreist i "gamlebyen" på Bygdøy. Sovesofaen omtales som "et godt eksempel på en tidsepoke og en sosial virkelighet museet ønsker å vise frem: En norsk "Saxo"-sofa fra slutten av 1930 tallet."⁽¹⁾ Aftenposten skriver videre at "Saxo-fabrikken på Etterstad, etablert i 1929, spesialiserte seg på såkalte patentsofaer og patentdivaner." Og at "divaner og sofaer var populære i den trangbodde mellomkrigstiden." Sofaen kan sees på Bygdøy og er avbildet i *DigitaltMuseum*.

Av bildene fremgår det at denne sofaen ikke er identisk med den som er beskrevet i patent 48890. Den kan allikevel være bygget over noe av samme lest, ettersom den også har en løsning hvor den ene halvdel av liggeflaten løftes når sofaen slås opp. Det er grunn til å anta at firmaet til Birger Nordby kan ha utviklet en rekke ulike patentsofaer og -løsninger for trangbodde leiligheter hvor det var vanlig å re opp ekstra senger i stuen. Flere av disse kan ha gått under betegnelsen saxodivan blant folk flest.

Saxofabrikken fremstiller blant annet en lenestol basert på sitt hovedpatent. Illustrasjonen av "Saxo Lenestol - Stolen som i et håndgrep omgjøres til seng" viser hvordan møbelet ser ut i dagstilling, halvt utslått og helt utslått. Det tydelige og karakteristiske sakselignende krysset som dannes av beina på stolen når denne slås opp er nok utgangspunktet for navnet Saxo.

I perioden fra 1932 til 1950 utvikler Birger ytterligere 10 ulike patentløsninger for divaner, sofaer og stoler. Hvor mange av disse som ble satt i produksjon er usikkert, men Nivelette er et eksempel på en annen patentløsning som faktisk ble introdusert i markedet. Løsningen er beskrevet i patent 71168 fra 1946. Nivelette er et møbel som helt og holdent kunne utføres i metall og som dermed hadde stor slitestyrke. Det finnes fortsatt eksemplarer av Nivelette i bruk, og den kan også omtales som en saxodivan. Nivelette består av to senger som er hengslet sammen, med ramme og bein av vinkeljern, bunn av stålfjærer og utstyrt med løse madrasser. Den ene sengen har ben i et sakseformet kryss med hjul og kan senkes og rulles inn under den andre.

I prislisten for Saxofabrikken Birger Nordby i 1951 figurerer en Saxo-Divan helt på toppen, "ferdigstoppet, grunnpris i bolster" til kr. 353. En ferdigstoppet divan Nivelette, "grunnpris i bolster" prises til kr. 283,50 og ferdigstoppet Saxetto divan til kr. 298,50. Videre på liste tilbys

En annonse fra Aftenpostens OL-bilag 8. februar 1952 viser Nivelette og angir at denne også kan leveres "på treramme som ferdigstoppet divan i godt bolster."

det ulike varianter av Saxo; Saxetto dobbelt ståldivan, Saxo-hylleseng og Saxo-tippeseng, begge både enkel og dobbelt, Saxo-køyeseng og Saxo-bøyledivan. En tre-etasjers Saxo-køyeseng med stoppullmadrasser er fortsatt i min families eie.

Kroken på døra

I Etterstadgata 6 ble Saxofabrikken Birger Nordby, som den het, drevet fra omtrent 1930 fram til 1960. Da var det slutt og kroken på døra, og avslutningen er også preget av dramatik. Birger dør i 1955, bare 53 år gammel, og hans kone Gunvor Nordby blir sittende i uskiftet bo etter ham. Mye kan tyde på at det mot slutten av Birgers tid oppstår uenighet om hvordan bedriften skal drives videre, og også hvem som skal lede den. Det ender med at sønnen Hans Kristian overtar i november 1954, på tross av sin unge alder. Som Birgers eldste sønn er han født i 1926, og 28 år gammel skal han aksele rollen som leder for en bedrift som da har mellom 25 og 30 ansatte. Det går galt og ender i konkurs i 1960. Mellom 15 og 20 arbeidsplasser går tapt, og familien sitter ribbet tilbake.

Noe er uklart i den videre historien, men som i mange familiebedrifter oppstår det konflikter, og det kommer til mindre eller større brudd underveis, særlig i den aller siste fasen av fabrikkens tid. Det fremsettes en påstand om at den tidligere ledelsen har tappet selskapet for midler i tiden før 1954, noe som nok er opphav til skarp uenighet og ikke blir stående uimotsagt. I følge konkursberetningen går en av bedriftens ansatte, et familiemedlem av 3. generasjon, over til en konkurrent i 1957, noe som medfører store tap av markedsandeler, omsetning og inntekt for et av fabrikkens hovedprodukter.

I beretningen pekes det også på svikt i ledelsen i fabrikkens siste tid, med man-

I en annonse som mest sannsynlig stammer fra siste halvdel av 50-tallet vises Nivelette i bolstret utførelse. Det er grunn til å anta at det nettopp er salget av Nivelette som svikter i 1958.

gelfulle regnskaper og oversikt. En regnskapsoppstilling viser at bedriften gikk med overskudd i 1955, men så i økende grad gikk med driftsunderskudd i årene etter, inntil den i 1959 endte opp med et formidabelt tap på kr. 168 598. I 1958 kan det riktignok vises til et solid regnskapsmessig overskudd etter fortjeneste ved salg av en boligeiendom i H. Tverters vei 35, men dette reflekterer ikke på noen måte den sviktende lønnsomheten i selskapets virksomhet. I stor grad skyldes de økende tapene svikt i etterspørselen, og i særlig grad i 1958, da inntektene faller med hele 40 %. Bostyrets beretning er kritisk til måten bedriften har blitt drevet på og konkluderer i sin innberetning til Oslo Skifterett med at uprioriterte fordringer antas å kunne få en dekning på 22 %.

"I den hensikt å prøve å bevare familie og firmanavnet og eventuelt gjøre et forsøk på å få i gang en drift i en mer begrenset målestokk"⁽²⁾, kjøper min far - Birgers bror Josef - akkordforhandlingsboet av sin svigerinne Gunvor lørdag 8. oktober 1960. Han har tilsynelatende hastverk og overtar boet allerede mandag 10. oktober. Hans Kristian har solgt Etterstadgata 6 til Reidar Andersen Maskinspesialisten allerede før selskapet ble tatt under akkordbehandling.

Josef inngår en leieavtale i Østensjøveien 17 med sikte på å videreføre driften der under navnet "Saxofabrikken A/S, som ble stiftet ved konstituerende generalforsamling den 20/10.1960".⁽³⁾ Dette er tilsynelatende første gang firmanavnet Saxofabrikken blir meldt inn til offentlige myndigheter. Det første utkast til leieavtalen for Saxofabrikken i Østensjøveien dateres 7. oktober, men blir først signert i en omarbeidet versjon senere. Her forlater fabrikkens adressen Etterstadgata 6, og den nye eieren overtar eiendommen 1. september 1961.

Far har arbeidet hos sin bror Birger siden 1929, i en lengre periode som salgssjef. Han har også ledet arbeidet på fabrikkens siden 1949, da Birger ble syk, frem til Hans Kristian overtok. Det er grunn til å tro at han ser store verdier i bedriften, blant annet i dens arbeidsstyrke, produksjonsutstyr, patentportefølje og kundebase. Han satser nok for å sikre seg disse verdiene. Far lykkes imidlertid ikke med dette, angivelig på grunn av at det ikke var mulig for "Hans Kristian Nordby i tide å skaffe det fornødne stemmetall"⁽⁴⁾ etter behandling av akkordstyrets anbefalte forslag til akkordløsning blant kreditorer. Forslaget har etter alt å dømme fått en positiv mottagelse i kredittmøtet som ble avholdt 6. oktober 1960, men ikke samlet tilstrekkelig tilslutning i en oppfølging etter kredittmøtet. Det blir derfor i stedet åpnet konkurs 2. november 1961.

Eventyret er over. Sykdom og død viste seg nok en gang å forme fabrikkens skjebne gjennom tap av lederskap og skifte av eierskap. Gina forteller om sin mann Hans Kristian at han led av en hårdnakket hjertelidelse når han døde, og Birger Nordby "var syk de siste år av sitt liv"⁽⁵⁾. Det fremstår her som et påfallende trekk i familien at levealderen hos mennene er så lav. Hans Kristian dør 54 år gammel, Birger 53 år, og hans sønn Hans Kristian ble bare 47 år gammel. Alle tre døde i ung alder av hjerte- og karsyk-

- (1) Aftenposten 14. februar 2000
- (2) Brev fra Josef Nordby til kredittstyret datert 11. oktober 1961.
- (3) Melding til Oslo Handelsregister
- (4) Kredittstyrets innberetning til Oslo Skifterett av 19. desember 1961
- (5) Kredittstyrets innberetning til Oslo Skifterett av 19. desember 1961

dommer, og flere av brødrene til Birger dør før de fyller 60 år. Ettertiden har vist at dette muligens ikke er en ren tilfeldighet, men kan ha hatt sin årsak i underliggende genetiske disposisjoner.

En epoke på nærmere 50 år er over, men historien om eiendommen i Etterstadgata 6 er ikke slutt med dette. Bygningene står der fortsatt, men er nå tomme og venter på sin fremtidige skjebne. Oslo reguleringsmyndigheter har allerede i en årrekke forsøkt å balansere utbyggingsplanene for naboeiendommene og de lokale interessene i området, men så langt uten å komme helt i mål. Bygningen vil etter alt å dømme bli stående, det er enighet om at den bør bevares, men for hvilket formål er fortsatt uklart.

Etterstadgata 6. Olje. Malt av Arild Haugan. Gitt i gave til Vålerenga vel for å støtte arbeidet med bevaring av verneverdig bebyggelse på Vålerenga.

Smart håndbok fra Leif Gjerland

av Even Haugseth

Historielaget har fått tilsendt Leif Gjerlands nye bok *Gatelangs i Oslo – 18 byvandring med avstikkere*. Dette er ei smart håndbok som bør være perfekt å ha med seg for alle de som går turer i byen i disse koronatider. Her er det fine småturer både i sentrum, på Østkanten og Vestkanten. Også Vålerenga har fått en avdeling i denne boka. På turen fra Etterstad til Klosterenga er han innom Sotahjørnet, Vålerenga bydelshus, Jordal idrettsanlegg og Skarpretterboligen ved Galgeberg. Boka er også krydret med flotte bilder både fra gamle dager og sånn det ser ut nå. En fin julegave ikke bare for de som er spreke og tar turene selv, men også for de som vil kose seg med dem hjemme i godstolen.

Pris i bokhandelen kr. 262,-.

Leif Gjerland skriver:

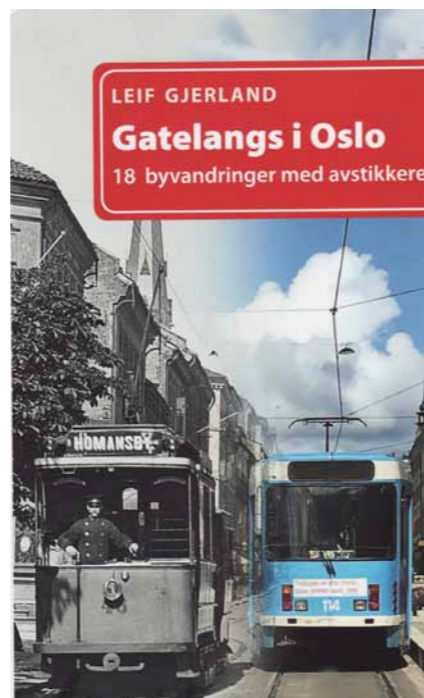
Når du likevel skal ut og gå....

For 25 år siden ledet jeg min første "Kjenn din by"-vandring, og har etter hvert lært å forstå at også gateløp er kulturminner. For selv om de går gjennom steder under stadige forandringer, fortsetter jo de aller fleste gater å gå der de ble til.

Gateløp inneholder altså minner fra tidligere tider i et bylandskap der både bygninger og landskapet har endret seg. En nysgjerrig tur langs en gate kan følge- lig berette noe fra byens historie når vi rusler gatelangs på vår vante vei til og fra.

Denne boka er en samling av Aftenpostens sommerserie "Gatelangs", og gir tips om hva du kan se etter underveis på rusleturer i og rundt 18 av Oslos sentrale gater. Noe er sikkert kjent, mens andre tips kanskje gjør at du stopper opp på litt mindre kjente steder.

Velkommen til å gå gatelangs i Oslo!

Påminnelse til medlemmene

Er du en av dem som ikke får e-post fra historielaget? Grunnen kan være at du ikke har gitt oss din e-post-adresse, eller at du har fått ny.

Fint om du sender den riktige til oss på epost@valerenga.org

På forhånd takk!

Etterlysning: Opplysninger og bilder fra VAIL og Totengata

Få gater er blitt så forandret fra sitt utseende for 100 år siden som Totengata. Grunnen er at det meste der ble revet og erstattet med helt andre hus enn de opprinnelige.

Nå har historielagets Bjørn Arild Gjerdalen tatt initiativet til å samle mest mulig opplysninger og bilder fra denne spennende gata. Vi har allerede en del, men vi ønsker å samle mer. Til denne gata hørte også VAIL – Vålerenga arbeideridrettslag.

Så nå er vi spente på om noen av dere har noe å fortelle eller har bilder fra gata eller idrettslaget. Den minste opplysning kan være interessant. Så ser vi hva vi kan bruke dette til framover.

Ta kontakt med Bjørn Arild på tlf. 909 19 250 eller på e-post: b.gjerdalen@gmail.com

Vålerenga - et ståsted for livet - Del 8

av Lasse Breen og Jarle Teigøy

Lasse Breen er oppvokst i Vålerenggata 5 og er i dag leder av VIFs Aldermannsliga. I 2018 begynte han å skrive om sitt liv på Vålerenga på facebook. Lasse har allerede fortalt om sine minner fra Vålerenga i bladet vårt, og her kommer fortsettelsen:

Gamlebyen skole og JAZZ

På Vålerenga skole var vi med på organiserte Oslo-mesterskap i fotball og ishockey. Det var ikke organisert for håndball den gangen. Men både vår skole og Gamlebyen hadde jo oppmålte baner på asfalten for håndball, og målbur.

Dette ble jo brukt i gymtimene noen ganger. Vår fine gymlærer Odd Skranes hadde før skoleslutt i 1959 avtalt en kamp mot Gamlebyen, og han snakka med oss gutta i 7. klasse, - Ok for dere? Vi var jo veldig glade i sport, hadde vinnerinstinkt, og det var jo ball. Vi sa ja, og Skranes tok ut en tropp. Han satte opp meg som målmann.

Altså, allerede den gang var det slik, som i dag, at når de yngre lag samles i garderoben første gang, og treneren spør: Hvem vil stå i mål? Ingen rekker opp handa, og jobben går på rundtur blant spillerne. Jeg ble stående i mål hele kampen...

Troppen rusla ned til Gamlebyen, tok ca. 15 minutter. Kampen ble jevn, vi hadde det veldig gøy, jeg slapp inn flere skudd enn jeg redda. Stemningen mellom lagene og var god. Kampen var egentlig et godt grunnlag for vennskap mellom gutta fra skolene for framtida. Flere av gutta spilte mot hverandre i både fotball og ishockey i oppveksten. Etter kampen hadde jeg allerede ved Dyvekes Bru evaluert kampen. Jeg blir ikke målmann i håndball, jeg holder meg til en litt større ball, kølle og puck.

I Gamlebyen skoles lokaler ble det arrangert noe helt annet om fredagskveldene, ned ei lita trapp til et lite lokale med Jazz. Ryktene nådde oss på Vålerenga og noen av oss besøkte denne Jazzklubben flere ganger. Det var en atmosfære der jeg likte godt. Så ble det annonsert at det kommer en spesiell artist neste fredag. Lille Grethe (senere gift Kausland) og skal synges, ca. 11-12 år, og synges jazz.

Hun kom, sang, svingte og fikk topp applaus fra oss i det lille lokale. En opplevelse jeg aldri glemmer, tenkte, det må jo bli noe stort av denne lille jenta fra Horten. Det ble det jo til de grader. Hun underholdt oss i de neste ca. 45 år med sin allsidighet.

Idrett er flott, - prøv mange idretter som ung og ha det gøy.

Savner mer Storbandsjazz på TV'n.

Svenskekongen lanserte Tippens fotballspill

av Jarle Teigøy.

Visste du at Tippen også var oppfinner og tok patent på "Tippen - det virkelige fotballspillet"? Og av en eller annen grunn ble spillet lansert i Sverige i 1950 av Gustav VI Adolf som ble konge noen måneder senere. Bildene viser den "påtroppende" kongen prøve spillet.

I den tidligere omtalte Tippensamlingen, som vi i vinter fikk overlevert av Tippens barnebarn, fant vi ut at Tippen var en aktiv motstandsmann under krigen. Han skrev bok om sitt liv i 1941 på Aschehoug forlag og var aktiv i en rekke idretter på toppnivå utover fotballen. Tidens Vålerengaspiller (20 sesonger, bronse i OL, VM-spiller m.m.) hadde altså mange jern i ilden.

PATENT

I lanseringen av fotballspillet i Sverige heter det: Tippen - det virkelige fotballspillet. Konstruert av norske landslagsmålvakten "Tippen Johansen". Forhandler var Sajco produkter i Stockholm.

Patentbeviset (se bildet) viser at disponert Henry Høgfjeldt Johansen, som han egentlig het, fikk patent på "Sparkepistol for fotballspill" 7. november 1949.

Med en sparkepistol kan en liten ball eller kule sparkes til de forskjellige spillerne, eller skytes mot mål alt etter som foten på benet innstilles i forhold til ballen eller kulen.

Vi fant også flere deler av fotballspillet som vi har tatt vare på (se bildet).

VIF HISTORIE tror kanskje at man ville prøve det ut på det svenske markedet, før det ble lansert i Norge. Vi finner ingen flere opplysninger, så det ble nok ikke den store suksessen. Dette viser uansett at Tippen var en meget allsidig person.

Venstre: Brakkebandet opptrer. Høyre: Are Volmert Sørensen og Kristine Sandvik Krogsgård opptrer til slutt.

Vålerenga skole feiret 125 år

Tekst og foto: Jarle Teigøy

En hel uke midt i oktober var satt av til å feire Vålerenga skoles jubileum.

Opprinnelig skulle både Vålerenga Historielag og VIF HISTORIE ha arrangert utstilling i samarbeid med skolen, men som med mye annet i disse tider måtte dette innstilles.

Allerede klokken 9 mandag morgen stilte Vålerenga skoles musikkorps opp for å komme i feststemning. Ordføreren åpnet det hele, og skoledirektøren og grunnskoledirektøren var også tilstede. Det hele ble avsluttet med at 7. klasse sang Vålerenga skoles sang.

I løpet av uken ble det arrangert ulike stasjoner med gammeldage leker for elevene. Fotballcup og tegnekonkurranse ble også avholdt.

Det ble også intervju med Bjørn Sæterhagen (medlem av VIFs Aldermannsliga

og gubbelaget). Bjørn matet og passet på skilpaddene. Vi snakker om skolens skilpadder som til daglig bodde i hagen til Vaktmester Berg. Berg bodde i 1. etasje i Overlærerboligen.

Full fest

På fredagen fikk alle elevene oppleve en time med skikkelig Vålerenga show.

Først opptrodde Jon van Tidemand fra *Østkantspellet* som skolens første rektor, Fredrik Daldoff. Så spilte *Brakkebandet* med cupvinnerne fra 1997 Kjell Roar Kaasa, Espen Haug, Tore Krogstad og Håvard Lunde, og til slutt spilte Are Volmert Sørensen fra bandet *Islandsgate* og Kristine Sandvik Krogsgård, "nasjonal-sangen" *Vålerenga kjerke og Vålerenga skoles sang*. Det hele ble bundet sammen av assisterende rektor Pål Skogli.

Historie

Skolen startet sin virksomhet 19. april 1895 med 1263 elever, men selve åpningen fant sted 18. oktober. Skolegården var delt i to med gjerde. Flest elever hadde trolig skolen i 1911. Da huset skolen 1538 barn. I likhet med andre skoler sank elevtallet utover på 1900-tallet, og skolen hadde for eksempel 671 elever i 1933. I jubileumsåret 1995 var antall elever nesten 400.

I likhet med flere andre skoler hadde Vålerenga skole forsettelseskurs på kveldstid fem dager i uken for konfirmert ungdom. I perioden 1899 til 1909 hadde 356 elever fullført kurset. I krigsårene 1940-1945 foregikk undervisningen andre steder, en periode på Gamlebyen skole, i private hjem, i bedehuset og i private bedrifter. Oppfinnsomheten til å finne lokaler var stor. Fra 1978 til 1999 har skolen også vært ungdomsskole.

Skolens første rektor Fredrik Daldoff (Jon van Tidemand) var streng og måtte straffe en elev (Are Volmert Sørensen).

Elevene følger med forestillingen.

Pottemakerhuset i Etterstadgata høsten 2020.
Foto: Peter Opperud.

Skismøring fra Pottemakerhuset

- Glimt fra historien til Etterstadgata 4

Petter Opperud

Huset på Pottemakerhaugen

Bygningene i Etterstadgata 2, 4 og 6 lever for tiden farlig. OBOS vil rive eller flytte dem helt eller delvis for å bygge boligblokker, men disse bygningene rommer industrihistorie fra tre decennier og bør bevares og restaureres med varsomme hender.

Etterstadgata 4 ble tidligere kalt Pottemakerhuset, og haugen det ligger på het Pottemakerhaugen.

I 1879 var Edvard Dahl pottemaker i Etterstadgata 5, der det ligger en barnehage nå, men vi vet at det ble drevet pottemakervirksomhet i nr. 4 i 1886. I 1895 ble det bygd på en boligdel på 2 rom og kjøkken, og i 1896 flyttet hans sønn pottemaker Ole Sigvard Dahl med familie inn i huset. Grunnen til at det ble drevet pottemakervirksomhet her, var nok først og fremst at det var mye blåleire i bakken. Det er det i hele Vålerengaområdet, og det førte også med seg de mange teglverkene.

Det ble bygget en stall i mur i 1897 lengre bak på eiendommen. Den er skeiv i formen fordi tomtegrensene ikke var rektangulære. Den er litt høyere enn tilbyggene i tre som er satt opp senere, og kan ses bak disse.

Fra 1914 ble det drevet et maskinverksted her under forskjellige eiere, og det neste vi vet var at det var skifabrikk her fra 1925 drevet av Reidar Amundsen, Heinrich Beck og Reidar Piene. Firmaet fikk navnet R. Amundsen & Co. A/S.

Skifabrikk

Etterstadgata 4 ble nå bygd ut til dagens utseende og skifabrikken gikk godt. Antall ansatte økte fra 1 til 5 og produksjonen ble supplert med tilvirkning av andre produkter av tre for å holde virksomheten i gang hele året. Prisen på skiene var 80 kr pr. par. Det var dyrt den gangen, men skiene holdt svært høy kvalitet.

Fabrikken solgte også skismøring, men den ble produsert på Kjelsås av Hans Olsen Oset, vanligvis kalt Oser'n. Olsen var en meget habil skiløper, både i langrennsløypa og i hoppbakken. Han vant mange mesterskap og 17 år gammel hoppet han i Holmenkollen og satte bakkerekord med 36,5 meter, en rekord som bare holdt en omgang.

Skifabrikken møtte etter hvert problemer, særlig andre produsenter som presset prisene ned, og i 1932 måtte de gi opp. Da hadde de over 1000 par ski på lager.

Fra 1936 til 1940 brukte Aas Skifabrikk lokalene.

Skismøring

Å lage skismøring har en lang historie i Norge. Til å begynne med var det smøring som skulle sikre god glid framover som var aktuelt. Og det var utrolig hva som ble brukt. Tjære, gulost, salt, spekesild, fett, smelte gramofonplater eller bildekk. Ja noen mente at likfett var tingen og skjøtt bikkja for rennet for å bruke fett. Etter hvert kom det også smøring med festeegenskaper. Skikongene Lauritz Bergendahl og Thorleif Haug lagde sine egne varianter og etterhvert kom brødrene Østbye på banen med en produksjon som varte lenge.

Felles for alle variantene var at de måtte smeltes, noe som medførte røyk og mye vond lukt på kjøkken eller i kjeller.

Hans Olsen Oset lagde som sagt skismøring hjemme på kjøkkenet på Kjelsås. Her var smelte bildekk og sykkeldekk sannsynligvis blant ingrediensene, men etter som produksjonen økte ble luktproblemene i hjemmet så store at produksjonen måtte flyttes, og kjelleren i skifabrikken ble valgt.

Her startet Oser'n å lage skismøring i 1925, og vi vet at han i 1927 laget 125.000 bokser. Smøringen ble kalt Bratlie skismøring, fordi patentet på oppskriften ble kjøpt fra Torger Bratlie for 8000 kr. Boksene ble solgt også til utlandet og hadde tekst på tre språk. Historielaget samlet i høst bokser, lokk og brosjyrer som er funnet i huset, i kjelleren på Etterstadgata 4. Etter hvert kom kona Dagny og noen naboer også for å hjelpe til, og produksjonen fortsatte helt til 1965 da Oser'n døde.

Det ble produsert Bratlie skismøring også noen år etter at Oser'n døde, men så ble det hele kjøpt opp av Swix og lagt ned.

Da skifabrikken ble lagt ned var det flere av snekkerne som ønsket å fortsette trevareproduksjon i lokalene i Etterstadgata 4. Noen av dem ble med da Etterstad Treindustri startet opp etter krigen. Eierne var Nils Teng og senere sønnen Kjell Teng. Denne bedriften holdt det gående helt til 2015.

Denne artikkelen bygger i sin helhet på materiale som er samlet av Ørnulf Martinsen og Even Haugseth.

Kokeriet i kjelleren slik det ble forlatt på 1960-tallet.

Foto: Reiner Schaufler.

I den tidligere ski- og skismøringsfabrikken finnes det mange ting som vitner om den tidligere produksjonen til R. Amundsen & Co.

Foto: Reiner Schaufler.

Her ble Oser'ns forskjellige skismøringer tappet i bokser.

Foto: Reiner Schaufler.

Klassebilde

Nå trenger vi deres hjelp igjen. Hvem er disse jentene på kjerketrappa, og når gikk de på Vålerenga skole? Hvis en skulle gå etter hårseisen på "Frøken", så ville en kanskje gjette seg til at det bildet er tatt en gang på slutten av 1960-tallet?

Klassebildet i medlemsblad nr. 3, 2020:

I forrige medlemsblad lurte vi på navnene i en gutteklasse på Vålerenga skole. Vi takker Svein Østreng som har sendt oss dette:

Jeg mener at klassebildet er 6 AG i 1965 og at gutta på bildet er:

Bakerste rekke fra venstre: Finn Ove Sørli, Steinar Høye, Knut Aksel Espelid, Åge Pedersen, Jan Haghus, Tor Nygård, Ola Ner-
sveen, Johnny Vaaga og Edvard Johannesen.

Midtre rekke fra venstre: Knut Henriksen, Håvard Eriksen, Arve Bergland, Bjørn Libakk, Bernt Fridstrøm (klasseforstander), Reidar Eklund, Knut Hovland, Karl Otto Kval og Gunnar Jensen.

Første rekke fra venstre: Trond Bjørndal, Knut Andreas Fjeldsgaard, Jan Måreng, Lasse Sundby og Svein Østreng.

MEDLEMSMØTE 26. januar
kl. 19:00 i Vålerenga kirkes menighetssal

Fattig og rik på Vålerenga

Karin E. Arnesen f. 1945 er oppvokst og bor i Oslo. Hun har jobbet i reiselivet og er nå pensjonist. Slektsgransking og historie har blitt hennes største hobbyer. Hennes far var Vålerenggutt. Farfaren flyttet på kryss og tvers i Kristiania/Oslo og døde på Vålerenga i 1939. Flere av stedene hvor han og familien bodde, står der den dag i dag. Tilfeldighetene gjorde at hun har en venninne som er etterkommer av overrettssakfører Salomonsen som bodde på Vålerengen hovedgård de siste tiårene av 1800-tallet. Det var han som festet bort eller solgte tomtene på størstedelen av Vålerenga. Salomonsens familie hadde et mer herskabelig liv enn de fleste andre her oppe. De levde et stenkast

fra hverandre, men kjente vel knapt hverandres liv. Karin har fått tilgang til en del ting fra familien Salomonsen og har laget seg et bilde hvordan de forskjellige levde på slutten av 1800-tallet og begynnelsen av 1900-tallet. Bli med og opplev Vålerenga for over 100 år siden.

Kaffe og vafler er til salgs fra kl. 18.30 forutsatt at smitteverne-reglene tillater det. Trenger du parkering utenfor Vålerenga kirke, kom inn og få et parkeringsbevis.

Noen dager før legger vi ut siste nytt om møtet kan gjennomføres eller ikke på valerenga.org og på Facebook Vålerenga historielag. Har du ikke tilgang til dette, ta kontakt med oss i styret.

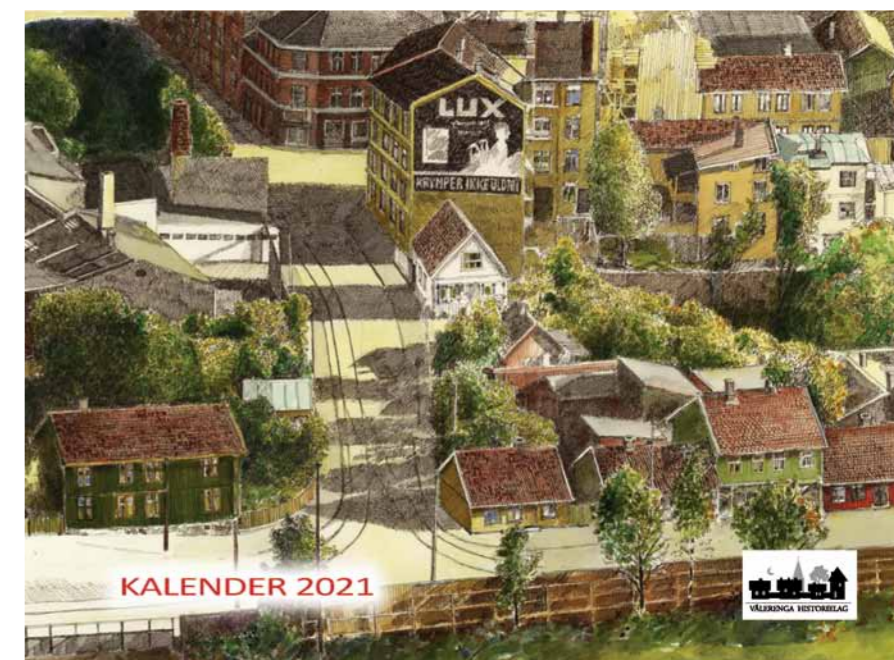
Karin Arnesen

Oslo byarkiv/Byarkivteken

Vålerenga historielags kalender 2021

Dette vakre bildet fra Sotahjørnet og Etterstadgata er laget av Fred Ruud. Det pryder forsida på neste års kalender. Som tidligere er det flotte bilder med beskrivelser fra vårt område. Alle medlemmene vil få den gratis tilsendt i desember. Også i år er vi så heldige å ha Bjørn Granlund som sender ut til de av dere som ønsker ekstra eksemplarer. Ta kontakt med han på tlf. 901 80 290 eller e-post: bjorgran@online.no. Prisen blir da kr 100,- pr. stk. + evt. porto. En riktig fin jule- og nyttårshilsen for de med hjertet på Vålerenga.

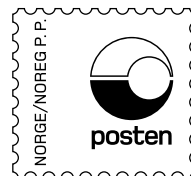
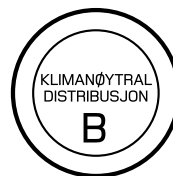
KALENDER 2021

Avsender/Retur:

VÅLERENGA HISTORIELAG
Hedmarksgata 2
0658 Oslo

MER GAMMELT ENN NYTT

Årgang 23 - nr. 4/2020
ISSN 1890-9094

Informasjonsblad for
VÅLERENGA HISTORIELAG

epost@valerenga.org

Bankkonto: 0530 04 78222

Leder

Even Haugseth

Nestleder

Jarle Teigøy

Kasserer

Sekretær

Håkon Olav Harald Engh

Styremedlem

Bjørn Granlund

Varamedlemmer

Gro Shakesby
Reiner Schaufler
Petter Opperud

Fotogruppe

Fotografering, innsamling og
digitalisering av bilder:
Bjørn Granlund
901 80 290
foto@valerenga.org

Idrettsgruppe

Om bydelens idrettsmiljø
Bjørn Arild Gjerdalen
909 19 250
b.gjerdalen@gmail.com

Fotoutstillingsgruppe og redaksjon medlemsavisa

Even Haugseth
938 01 902
leder@valerenga.org

Layout og sats:

Reiner Schaufler

Korrekturleser:

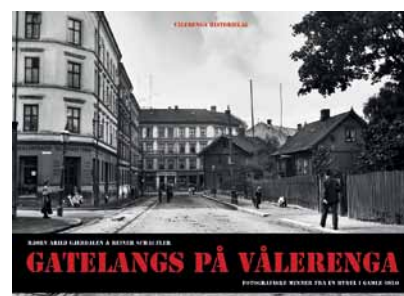
Kate Norderhaug Wohlstedt

Salgstorget

Bestilling: foto@valerenga.org eller tlf. 901 80 290

Historielagets kalender 2021
Kr. 100,- + porto

Gatelangs på Vålerenga
Kr. 390,- + porto

Historielagets
Kopp 100,-
Caps 100,-
Skjorte 180,-

Tegneseriebok
Kr. 289,- + porto

VIF jubileums-CD
Kr. 199,- + porto

Vålerenga historielag på nett:

valerenga.org
www.facebook.com/valerenga.historielag

Så enkelt er det å støtte Vålerenga historielag

Er du kunde hos Norsk Tipping og tipper eller spiller Lotto, Joker eller andre spill. Registrer denne strekkoden og tallrekka under neste gang, så støtter du indirekte Vålerenga Historielag. Din innsats og premie blir uforandret. Takk for støtten!

32774890364462